

Årsmelding 2013

Norsk Kulturminnefond

Innhold

Forord.....	1
Norsk Kulturminnefond.....	2
Styret.....	2
Administrasjonen	6
Virksomhetsregnskap.....	10
Driftsåret 2013	14
Eksempler på prosjektstøtte i 2013	
Kjellerbua på Børgen Nordre reddet fra forfall.....	18
Husflidslaget Humla reparerer gammelt skolehus.....	20
Jensa-naustet – når bølgeblikk er redningen	22
Driftsbygning med 100-årig endringshistorie	24
Bolighus av stampet jord.....	26
Jubileum 2013	28
Utadrettet virksomhet	29
Samarbeidsprosjekter	32

Redaksjon:
Einar Engen, kontorsjef, ansvarlig
Solvår Sommer Knutsen, seniorkonsulent
Norsk Kulturminnefond

Omslagsbilde
Fra Loshavn, Vest-Agder
Foto: Kulturminnefondet

Foto i årsmeldingen:
Kulturminnefondet er fotograf der ikke
annet er nevnt

Grafisk utforming og produksjon:
Steffen Grafisk Tilrettelegging
2340 Løten, Norge

Forord

2013 har vært et begivenhetsrikt år i Norsk Kulturminnefond. Vi har feiret 10-årsjubileum, det har vært direktørskifte, og vi har satt rekord når det gjelder antall søkere som ønsker støtte til viktige kulturminner. Styret ser tilbake på året med takknemlighet og vil derfor benytte muligheten til å rette en takk til alle som har vært involvert i arbeidet.

Takk til alle som har bidratt gjennom disse 10 årene, og en særlig takk til Jon Suul som har vært direktør i denne perioden. Like viktig er det å si velkommen til fondets nye direktør, Simen Bjørgen, som nå har overtatt ansvaret, og som skal videreutvikle fondet sammen med resten av administrasjonen og styret.

Aller viktigst er det likevel å si takk til alle som bidrar med å bevare viktige kulturminner rundt om i Norge. Stadig flere søker Kulturminnefondet om støtte, både faglig og økonomisk. I 2013 hadde fondet 630 søkere, og vi gav støtte til 336 prosjekter. Det er både gledelig og utfordrende. Det viser at mange er interessert i å ta vare på kulturminnene. Men vi har pr. i dag for knappe ressurser til å kunne støtte alle de prosjektene som fortjener det.

Vi går en spennende tid i møte. I Kulturminnefondets neste 10-års periode, tror vi på økt oppmerksomhet mot kulturminner og mer fokus på håndverkstradisjoner i Norge. Kulturminnefondet skal bidra til et bedret kulturminnevern gjennom økonomiske støtteordninger og gjennom formidling av fag og tradisjoner. Ved årets avslutning rettes derfor blikket fremover, slik at vi kan møte morgendagens utfordringer med faglig tyngde og vilje til nytenkning.

Helen Bjørnøy

Foto: Plan Norge

Norsk Kulturminnefond

Kulturminnefondet ble opprettet i 2002 og er i dag et organ under Klima- og miljødepartementet. Virksomhetens hovedformål er å bevilge penger til kulturminnetiltak. På grunn av at Kulturminnefondet ikke har myndighetskompetanse etter blant annet Plan- og bygningsloven eller Kulturminneloven, er Kulturminnefondet gitt en spesiell plass i det nasjonale kulturminnevernet.

En egen forskrift for Kulturminnefondet gir føringer for virksomheten. Videre gir det årlige tildelingsbrevet og økonomiinstruksen fra departementet nærmere retningslinjer for styret og administrasjonen. Ifølge forskriften kan midler brukes til tiltak innenfor hele kulturminnefeltet, og formålet er formulert slik:

- å bidra til å styrke arbeidet med å bevare verneverdige og fredete kulturminner
- å bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer kan benyttes som grunnlag for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping

Ettersom Kulturminnefondet er et økonomisk virkemiddel i arbeidet med å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer, er samarbeid med Riksantikvaren viktig. Begge virksomhetene er viktige i Klima- og miljødepartementets ansvar for at en helhetlig miljøpolitikk følges. I dette ligger særlig ansvaret for å redusere tapet av kulturminner og sørge for at kulturarven spiller en viktig rolle i samfunnsutviklingen.

Styret

Med forskrift og retningslinjer som førende for virksomheten, har styret for Kulturminnefondet det overordnede ansvaret for drift og administrasjon. Styret er også ansvarlig i siste ledd for saksbehandling og tildeling av prosjektstøtte til utvalgte tiltak. I forskriften for Kulturminnefondet er ansvaret definert slik:

Styret forvalter midlene i samsvar med og innenfor rammene av disse forskrifter, og treffer vedtak om tilskudd fra midlene.

Styret er bindeleddet mellom departementet og direktøren. Dette ivaretas av styrets arbeidsutvalg som består av leder og nestleder. Arbeidsutvalget og direktøren deltar i kontaktmøter med Klima- og miljødepartementet.

Styret er bredt sammensatt med personer fra flere regioner i Norge. De har stor faglig og politisk bredde, noe som bidrar til å sikre at tilskuddsmidler blir fordelt i tråd med nasjonale føringer og politiske målsettinger. I 2013 er styrets sammensetning slik:

Helen Bjørnøy er styreleder fra juli 2011. Hun er fylkesmann i Buskerud, og bosatt i Skedsmo kommune, Akershus.

Jon Birger Østby er nestleder fra juli 2011. Han kom inn som varamedlem til styret fra juli 2009. Han er pensjonist og bosatt i Bærum kommune, Akershus.

Per Helge Malvik er styremedlem fra juli 2007. Han er daglig leder ved Sunndal Næringssselskap AS og bosatt i Sunndal kommune, Møre og Romsdal.

Grethe Fossli er styremedlem fra august 2011. Hun var varamedlem til styret fra juli 2007. Hun er ansatt i LO og bosatt i Oslo.

Per Kyrre Reymert er styremedlem fra juli 2011. Han er pensjonist og for tiden engasjert ved Svalbard Museum og bosatt i Tromsø kommune, Troms.

Elisabeth Seip er fast møtende varamedlem fra juli 2011. Hun er kulturvernleder i Hedmark fylkeskommune og bosatt i Hamar kommune, Hedmark.

Cesilie Aurbakken er varamedlem fra 2011. Hun er generalsekretær i Norges bygdekvinnelag og bosatt i Oslo.

Fra venstre: Elisabeth Seip, Per Helge Malvik, Helen Bjørnøy, Jon Birger Østby, Grethe Fossli og Per Kyrre Reymert.

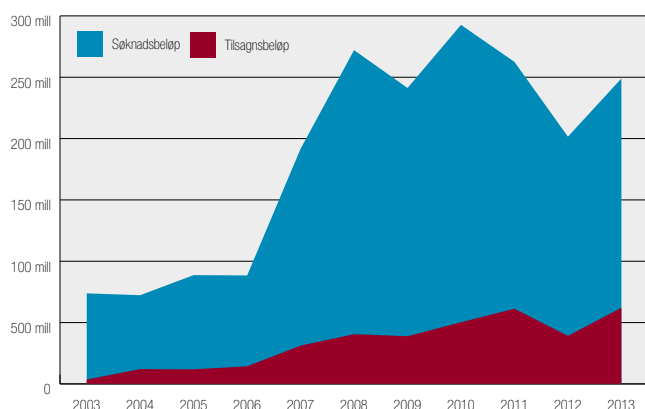
I 2013 ble det avholdt 5 styremøter. Det viktigste av disse er tildelingsmøtet hvor søknader om prosjektstøtte behandles. Videre ble det gjennomført to strategimøter – et i februar og et i september. I strategimøtene ble det blant annet drøftet hvilken plass Kulturminnefondet skal ha i det offentlige kulturminnevernet, og hvilke strategiske valg som bør gjøres for å bidra til at kulturarven bevares. I alle styremøter behandles alminnelige styresaker som for eksempel budsjett og regnskap, satsingsområder, virksomhetsplaner og orienteringsaker om virksomheten.

I tildelingsmøte i midten av april ble alle søknader om støtte til prosjekter vurdert, i alt 630 søknader. Av disse fikk 336 tilsagn om støtte. Når det gjelder avslag på prosjektstøtte, kan disse påklages. Alle klager behandles administrativt med innstilling til styret, som fatter endelig beslutning. I de klagesaker hvor styret opprettholder sitt første vedtak, sendes saken til Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse. Kulturminnefondet mottok 20 klager på avslag i 2013, hvorav 19 av disse ble styrebehandlet dette året.

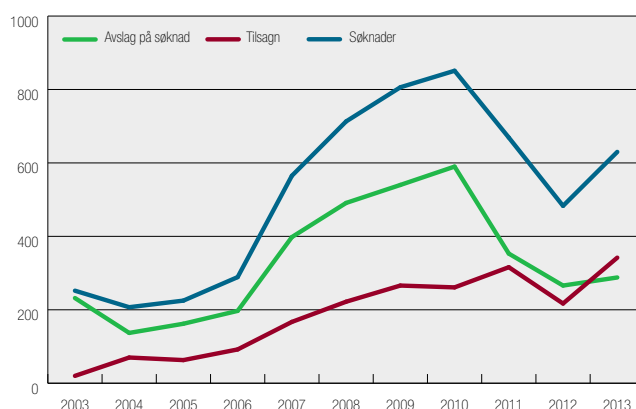
	Antall	Søknadsbeløp	Tilsagnsbeløp
Søknader	630	186 863 605	
Avviste	0	-	
Søknad trukket	10	3 258 000	
Behandlet i styret	620	183 605 605	
Avslag på søknad	284	86 252 864	
Innvilget søknad	336	95 998 741	61 081 000
Innvilget klage	6	1 354 000	1 014 000
	342	97 352 741	62 095 000

Tabellen viser antall søknader, tilsagn og avslag, søknadsbeløp totalt og tilsagnsbeløp 2013. Den viser også antall klager.

Grafen viser søknads- og tilsagnsbeløp over år.

Grafen viser antall søknader, avslag og tilsagn over år. I 2013 ble det gitt flere tilsagn enn avslag.

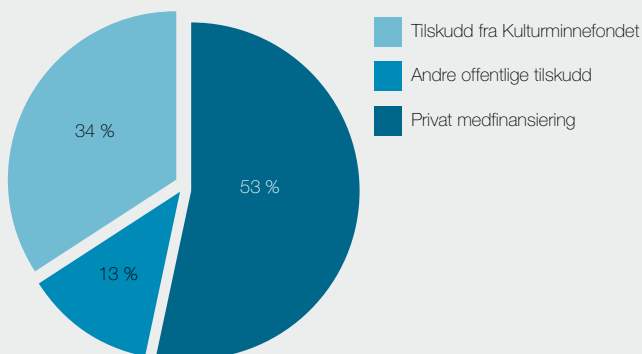
Styrebefaring

Fra 2004 har det blitt gjennomført årlige styrebefaringer til forskjellige landsdeler. Målsettingen med styrebefaringene er å se noen av anleggene som Kulturminnefondet har støttet, og å treffe eiere av kulturminner. I 2013 ble styrebefaringen gjennomført i Hedmark fra 4. til 6. juni. I samarbeid med Hedmark fylkeskommune ble det laget et variert program hvor flere regioner og kulturmiljøer i fylket ble besøkt. I god dialog med eierne fikk styret et godt innblikk i utfordringer og begrensninger ved istandsettingsprosjekter, samtidig som de fikk oppleve den store entusiasmen som

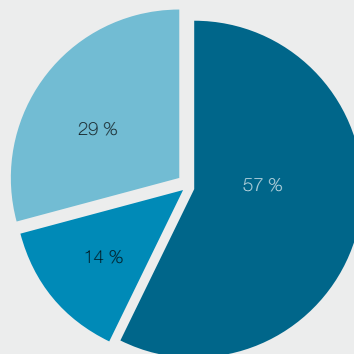
driver eiere til å gjennomføre store og små bevaringsprosjekter.

Hedmark fylke er, som et av to innlandsfylker, særlig rikt på kulturminner og kulturmiljøer knyttet til jord- og skogbruk. Styrebefaringen startet i Tolga i nord, gikk videre til Hamar og Hedmarken og ble avsluttet i Grue. Under efaringen fikk styret oppleve noe av det mangfoldige Hedmark. Det ble også tid til et besøk i Stange kommune, til industrianlegget Atlungstad, som er Hedmark fylkeskommunes verdiskapingsprosjekt med støtte fra Riksantikvaren.

Budsjett

Regnskap

Kakediagrammet viser budsjett for 1310 sluttførte prosjekter fra 2003 til og med 2013. Privat andel er over gjennomsnittskravet på 50 %.

For samme antall prosjekter viser resultatregnskapene at privat andel har økt med 4 %, andre offentlige tilskudd har økt med 1 % mens Kulturminnefondets andel har blitt 5 % lavere.

På befaringen, hvor tre saksbehandlere fra fylkeskommunen deltok, møtte det også fram representanter fra flere av kommunene som ble besøkt. Elverum og Glomdalsmuseet var to av besøkmålene på befaringen. Her deltok både lokal- og fylkespolitikere i tillegg til representanter fra kommunens administrasjon. Dette viser at styrebefaringene har en viktig funksjon når det gjelder gjensidig informasjon om kulturminnearbeidet.

Bildet øverst på forrige side er fra Tollefsa i Tolga kommune hvor det er gitt støtte til istandsetting av stabbur.

Bildet over er fra Lindalen i Grua - et skogfinsk anlegg hvor det ble gitt tilskudd til istandsetting av ei røykstue.

Bildet til høyre er fra Hovelsrud i Ringsaker. Her ble det gitt midler til hageanlegget.

Administrasjonen

Ved etableringen av Kulturminnefondet ble administrasjonen lokalisert til Røros. Virksomheten har nå kontorer i andre etasje i Leighgarden som ligger i Bergmannsgata 17. Flere andre statlige virksomheter har tilhold på Røros, og i 2013 har arbeidet for å samlokalisere disse til et kontor-fellesskap blitt videreført fra tidligere år. I den sammenheng har et av alternativene vært å bygge nye kontorer i tilknytning til Leighgarden. Rørosbanken overtok i 2013 hele eiendommen, og banken er derfor sentral i dette utviklingsarbeidet.

Direktøren er administrasjonens øverste leder, og han er bindeleddet mellom de ansatte og styret. 1. november 2013 tiltrådte Simen Bjørgen fra Lom som ny direktør. Han avløste Jon Suul som var leder for virksomheten fra 1. oktober 2003.

Administrasjonen er fordelt på tre avdelinger:

- administrasjonsavdelingen
- avdeling for utvikling og utredning
- avdeling for tilskuddsforvaltning

Leighgarden ligger sentralt til i Røros sentrum.

ØRNØY: Norsk Kulturminnefond kan utvikle med utvalgte utvalgte kulturminner i Røros. To tidligere direktører som Jon Suul og Simen Bjørgen har vært i samme gamle skatter og brude dom i det gamle. Det skulle passe bra for utvalgte direktører Simen Bjørgen, som etter bare halv et stort hjerte for hovedstogens kulturminner. (Foto: Gust Jøntved)

Norsk Kulturminnefond vokser stadig

Da Jon Suul tok fatt som stans kulturminnemann på Røros, var han helt alene. Etterfølgere Simen Bjørgen overtok ryllig en besetning som teller 20 mann.

– Og flere skal det bli, opplyser duoen, som også utvider arealet.

Den nye direktøren i Norsk Kulturminnefond overtar i november, samme dag som den tidligere frisen for å søke om tilskudd fra fondet, og ble mest av en rekord- og rekorder søknadsøker. Den 70 skandin. 100 flere om i året, skal vurderes av fagfolk i fondet, før styret velger de endelige bevilgningene.

– Hvor stor den endelige prisen blir, avhenger ikke av størrelsen for neste år er å ha. Men i forslaget fra de med-gjennomsnittet de 60 millioner kroner, er liten vekst fra fire opplyser Bjørgen.

I for bestemt den med-gjennomsnittet prisen endrer av den økonomiske bevilgning, slik at fondet får tilkaldt direkte over størrelsen i stedet for gjennom utbetaling fra fondskapitalen.

De lokale bidragsnevere, formål og virksomheter.

Gjennom til endringen, var at en mange fondet kunne på ulike tider i møte, dersom skulle være utvalgt av utviklingen i retningene.

– Selve oppgjøringen har imidlertid ikke sagt noe om kulturminnefondet i sin budstypemessighet. Det vi ser er at regjeringen har startet forhandlinger med KfP og V, og KfP har et uttrykt mål om å etablere fondet igjen som før. Opplyser partiprog-

gnose til H og V, er tydelige på dette, forklarer han.

Det viktigste virkemiddelet

Simen Bjørgen overtar styringen av det som utvalgte som det viktigste virkemiddelet i arbeidet med å nå nasjonale mål om å ta vare på de verdifulle kulturminnene.

I løpet av årene i sin virksomhet, har Kulturminnefondet gitt tilslag om tilskudd til 1699 prosjekter. Tilskuddet er det bevilget 303 millioner kroner.

Suul har brygd seg på politikk, oppbygging har søkt og organisasjonen i takt med den.

Første valget de var av å etablere i Proviantsgaten. Derfra flyttet de inn i gamle etasje i Leighgarden, og nå utvider de mer planer der også.

De ansatte tre til, med soknadrift denne saks.

– Vi skal lage flere kontoravdelinger, som skal bli en investering de, og legger vi innover og bakover.

Om har 100 kvadratmeter på bakkeplan i lokalene i bakgården skal tas i bruk.

– Her blir det også møterom, og det blir greit, som midlertidige lokaler vil vi mer, understreker Suul, som gjerne ser at bakgården blir tatt i bruk av Kulturminnefondet på helt nye måter i fremtiden.

Sjøl fortsetter han i full jobb som prosjektmedarbeider, om en ikke på Røros.

Går fra en stiftelse til staten

Bjørgen og Suul kjenner hverandre fra før, da kontoret har vært vararepresentant til styret i Norsk Kulturminnefond tidligere.

Han kommer også rett fra direktørjobben i stiftelsen Norsk Kulturminne i Vågå, og kjenner fondet gjennom det.

Bjørgen kommer fra Garåmo i Lom, og med Lom og to sønner der, er det fortsatt Lom som er hjemmet.

Jakken minner om nye reisevandringer, har over hele landet samlet, så pendling til Røros ser jeg ikke merket på, sier direktøren, som er mest på ferde for søks år, med mulighet for fotofest i en periode.

Han ble direktør i Norsk Kulturminne i 2011. Før dette var han ordfører i Lom kommune i to perioder. Han har også bakgrunn som daglig leder i Vågå Nærings- og som direktør for Fylkeslaget.

Hvorfor Røros og Kulturminnefondet?

Først muligheten bod seg ut, og den måtte jeg ta stilling om bare to år i Norsk Kulturminnefond og utvalgt var for kort tid.

Som bakgrunn og utvalgt var jeg veldig interessert i kulturminner som bevarer og ressurser i lokalsamfunn. Ikke bare i Gudbrandsdalen, men over hele landet.

I tillegg har jeg bakgrunn fra næringslivet, som en frivillig kulturverneorganisasjon, og nå kan jeg ta med meg blandingen av alt dette inn i denne jobben for staten. Jeg gleder meg veldig, sier Bjørgen, og forteller at han er imponert over signalet på Røros, og hvordan han har blitt møtt av lokale beboere, utvalgt og andre næringslivet.

Han sier han kommer for hovedstogens kulturminner, og ønsker varmt om identitet og lokalsamfunn, fordi og familielid, utvikling basert på moderne ressurser, ikke utveksler slik en tidligere direktør hadde med hjerte for folk, liv og bygd han.

Sjøl trekker han linjer til rotter som faktisk også går innom Røros for mange hundre år sia, via en fransk leiesoldat med hvem talte her og der, som generer til

Røros, en kirkesanger i Vågå og tilbake til andre steder i Gudbrandsdalen.

– Jeg skal finne ut mer om denne saken på Røros, men etter har jeg ingen tilknytning til Røros fra før, annet enn det jeg kommer til gjennom tidligere jobber. Jeg opplyser Bjørgen som er imponert til utvalgt for andre som skal sette stadiet på kartet, utbet på lokal tilhøring, og er også meget imponert over det jeg har sett av lokale samarbeidsarbeid, sier han, og nevner restaureringsarbeidene i kirka som ett eksempel.

Han opplyser at fondet har prioritert tre områder for neste års utvalgt, og det er kystkultur, prosjekter med et verdifulle oppsett i i jgg, som venter på håndverk-kompetansen.

– Skal vi gjøre i ta vare på enda det lokal, tar maner om i i fag, og vi sikrer at handverker blir tatt vare på, understreker han, som allerede har utbet bakgrunn med Byggingvervmenter og Utvalgtprosjekt.

– Enn Fylkeslaget de, også en lokal ressurs var det?

– Nei, det jeg har lært av Fylkeslaget be- grener og til det jeg har lært med meg når jeg har bodd på kulturhistoriske brooksteden i Os, men det kan jeg kanskje gjøre noe med, sier han og nye direktøren.

Kulturminnefondet hadde 15 ansatte ved årsskiftet, og det ble utført 15,14 årsverk i 2013. Det ble ansatt 3 kvinner og 2 menn i faste stillinger. Ingen av de fast ansatte ved administrasjonen sluttet i løpet av 2013. Totalt hadde 8 personer engasjementsstillinger i løpet av 2013. Dette var engasjement på timebasis, deltid og heltid. Ved utgangen av året var 2 personer på engasjement. Kjønnfordelingen i administrasjonen er 56 % kvinner og 44 % menn.

Oversikten under viser direktørens og de ansattes lønn inklusive sosiale kostnader for 2013

	Styret	Direktør	Administrasjon
Lønn faste stillinger	-	826 346	5 674 216
Midlertidige stillinger	-	-	1 830 130
Styrehonorar	196 434	-	-
Arbeidsgiveravgift og pensjonskostnad	12 649	154 964	1 337 592
Offentlig refusjon vedrørende arbeidskraft	-	-5 211	-296 192
Annen personalkostnad	-	1 057	78 719
Lønn og godtgjørelser til sammen	209 083	977 155	8 624 465

Bildet øverst på forrige side: Jon Suul og Simen Bjørgen i forbindelse med direktørskiftet. Faksimile fra *Arbeidets Rett* 18.11.2013.

Oversikten viser at sykefraværet har økt i forhold til i 2012

Sykefravær 2013	2013		2012	
	Dager	% av arb. dager	Dager	% av arb. dager
Arbeidsdager 2013	3 718		2 702	
Legemeldt sykefravær	195	5 %	53	2 %
Egenmelding	24	1 %	20	1 %
Sykefravær til sammen	219	6 %	73	3 %
Permisjon og annet fravær	68	2 %	68	2 %
Fravær til sammen 2013	287	8 %	131	5 %

Bildet under er fra markeringen der Jon Suul ble takket av etter 10 år som direktør.

Organisasjonsplan

Klima- og miljødepartementet

Styret

Administrasjon

Direktør Simen Bjørgen
Underdirektør Eli Heirung

Avdeling for utvikling og utredning	Avdeling for tilskuddsforvaltning	Administrasjons-avdeling
Kontorsjef Einar Engen	Kontorsjef Arnstein B. Brekke	Underdirektør Eli Heirung
Seniørrådgiver May I. A. Løseth (permisjon)	Avdelingsarkitekt Helene Tiller	Seniorkonsulent Solvår S. Knutsen
	Avdelingsarkitekt Sophie G. Noach	Konsulent Eli Neby
	Rådgiver Ewa Juneborg	Sekretær Marit E. Ydse
	Rådgiver Kristin M. Avset	Seniørrådgiver Jon Suul
	Rådgiver Katja Meissner	Rådgiver Trond Holden
	Rådgiver Eirik Ulvan (engasjement)	
	Rådgiver Thomas O. Andersen (engasjement)	

Administrasjonens fagtur

I desember ble det gjennomført en fagtur for de ansatte til Nord-Gudbrandsdalen. Fra denne regionen har det kommet mange søknader, og mange tilskudd er gitt. Nord-Gudbrandsdalen var for øvrig et av pilotprosjektene i Verdiskapingsprogrammet som ble avsluttet i 2010.

Første stopp på turen var Valbjør gård som ligger i Vågå kommune. Her orienterte ordførerne fra Vågå og Dovre om sine kommuner, og i tillegg ble det gitt informasjon om aktivitet knyttet til kulturminner og kulturmiljøer i Nordherad. På Vianvang og på Bakeriet i Lom ble det orientert om næringsaktivitet – særlig knyttet til mattradisjoner. I et besøk hos Lom kommune ga ordføreren informasjon om kommunen. Besøket ble avsluttet på Andvord som ligger rett utafor Lom sentrum.

På denne todagers lange turen fikk ansatte høre om hvordan man jobber med både materiell og immateriell kultur i denne regionen. Her er det en stor og rik kulturarv med lange tradisjoner for matkultur, og de ansatte fikk et godt innblikk i begge kommunenes ansvars- og interessefelt.

Bilder fra besøket på Valbjør, Vianvang og Andvord.

Foto: Ritass foto

Virksomhetsregnskap

Norsk kulturminnefond ble i 2013, etter regjeringas forslag i Prop. S 1 (2012-2013), omorganisert fra et statlig fond til et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter underlagt Klima- og miljødepartementet (KLD). Utestående tilsagn ble ført videre til ny ordning, mens fondskapitalen på 1,4 milliarder kroner er tilbakeført til statskassa i 2013.

Kulturminnefondet er en nettobudsjettert virksomhet med bevilgning på Kap. 1423 post 50. Dette innebærer at Kulturminnefondet:

- disponerer eksterne inntekter fullt ut til virksomhetens formål
- får overført resultatet av årets drift til påfølgende budsjettår
- disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelle negative årsresultat
- får overført midlene som er bevilget ved utbetaling til oppgjørskonto i Norges Bank fra KLD.

Kulturminnefondet bokfører fra og med 2013 på standard kontoplan for statlige virksomheter. Dette har ført til noen endringer i regnskap og balanse i forhold til tidligere år. Kontoplanen har blant annet flere kontoer og er oppstilt i andre kontogrupeer enn tidligere. Tildelte tilskudd og tilbakekallinger/avkortninger av tilsagn blir ført i resultatregnskapet, og årets resultat blir synliggjort. Virksomhetsregnskapet, som presenteres her, er satt opp slik at regnskap og balanse i 2013 kan sammenlignes med 2012.

Virksomhetsregnskapet består av en resultat- og balanseoppstilling med noter og er utarbeidet i henhold til kravene i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Alle bokførte beløp i kontospesifikasjonen er gruppert og presentert på en regnskapslinje i resultat- eller balanseoppstillingen. Virksomheten bokfører inntekter og utgifter brutto, skyldige lønnskostnader blir imidlertid periodisert. Årets bevilgning er inntektsført, til tross for at midlene ikke er overført i 2013, og er ført som fordring på KLD i balansen.

Driftsinntekter

Driftsinntektene består først og fremst av bevilgningen fra Klima- og miljødepartementet, og det positive resultatet fra 2012. Salgsinntekter fra egenproduserte publikasjoner og tilskudd fra andre offentlige virksomheter i forbindelse med samarbeidsprosjekt, utgjør de øvrige inntektene.

Driftsutgifter

Inngående fakturaer ved kjøp av varer og tjenester er utgiftsført i samme regnskapsperiode som disse er mottatt. Kjøp av større utstyrsanskaffelser er også utgiftsført i samme regnskapsperiode som fakturaen er mottatt. Refusjoner vedrørende lønn og sosiale utgifter er bokført som utgiftsreduksjoner. Arbeidsgiveravgift og pensjon er bokført siden utgiftene betales av virksomheten, investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler er også utgiftsført.

Tilskuddforvaltning

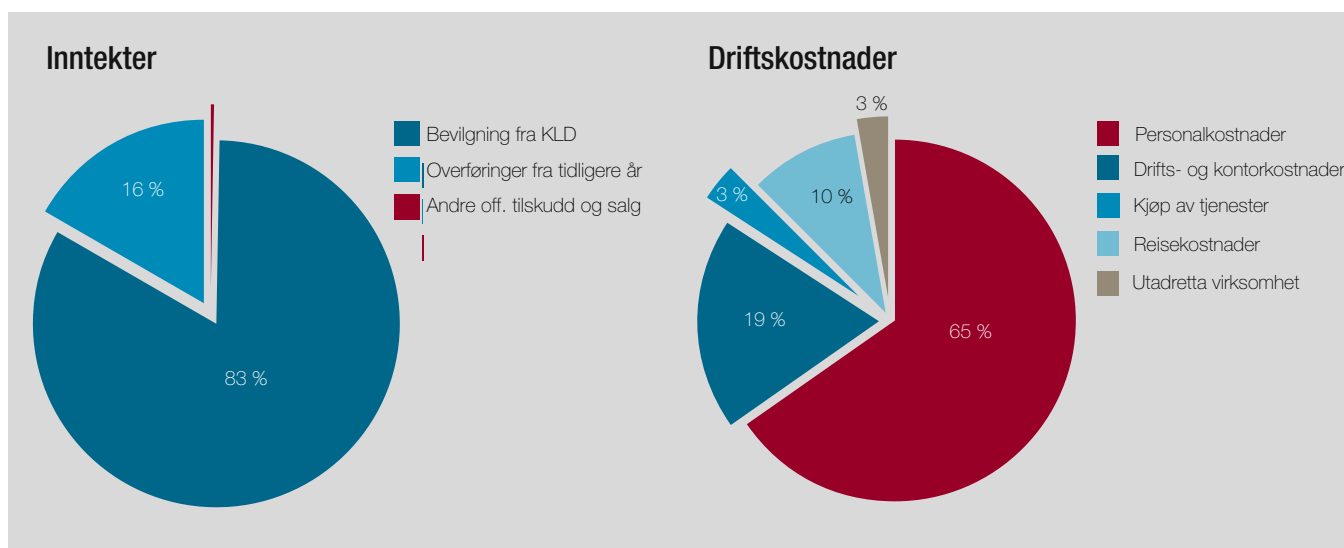
Tilskudd til kulturminnetiltak er utgiftsført som gjennomstrømningsposter og påvirker ikke driftsutgiftene direkte. Tilbakekalte tilsagn og reduksjoner i tilsagnsbeløp er inntektsført på gjennomstrømningsposter. Tilskudd føres etter kontantprinsippet og viser tilsagnsbeløpene det året de er gitt.

Balanseoppstilling

Alle eiendeler og all gjeld, som er rapportert til kapitalregnskapet, er balanseført. Investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler er utgiftsført.

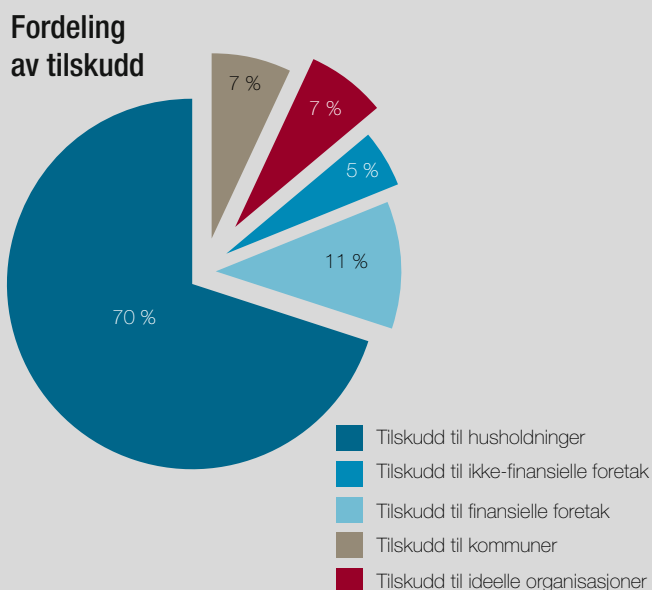
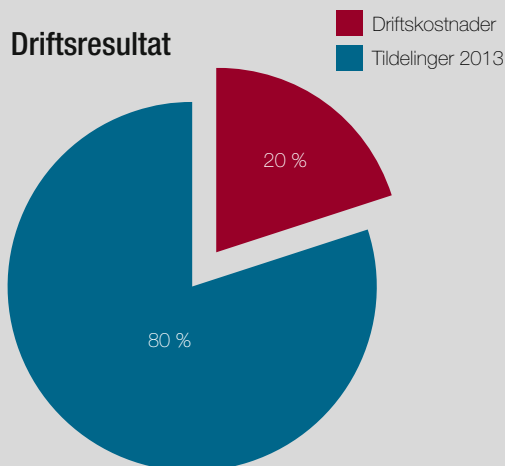
Diagrammet til venstre viser at en relativt stor del av inntektene for 2013 er overføring fra året før. Kun 1 % er andre offentlige tilsagn og salg.

Diagrammet under viser fordeling av kostnader til drift. Lønnskostnadene utgjør den største andelen. Drifts- og kontorkostnader er 19 %, og reisekostnadene totalt sett er 10 %.

Diagrammet øverst til høyre viser den prosentvise fordelingen av kostnadene. Disse er beregnet av totale inntekter.

Det nederste kakediagrammet viser fordelingen av årets tilskudd på de ulike regnskapspostene for tilskudd i standard kontoplan for statlige virksomheter.

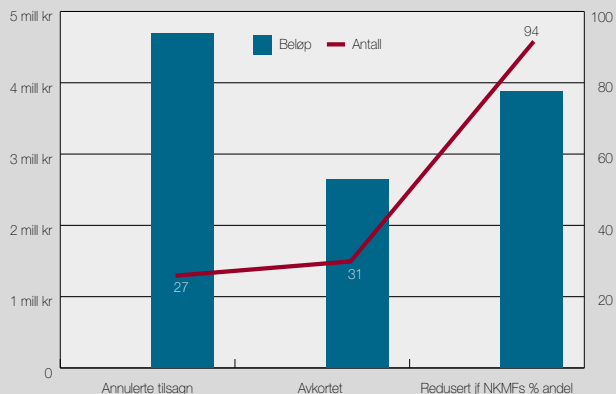

Diagrammet under viser at 11,2 mill kr ble tilbakeført. Den største andelen av dette er knyttet til opprydding av eldre tilsagn. Videre viser diagrammet hvor stor andel som er avkortet på grunn av at tiltakene ikke er gjennomført i tråd med vilkår satt i tilsagnsbrev.

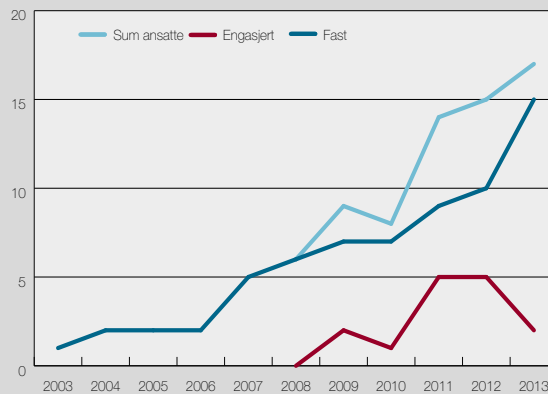
Den røde kurven viser at antallet saker som er redusert i henhold til Kulturminnefondets regelverk. Hele 94 enkeltsaker er redusert ved sluttutbetaling. Oversikten viser også antallet annullerte tilsagn og avkortede tilskudd. Tilbakeførte tilskuddsbeløp brukes til nye tilsagn.

Oversikten viser hvordan utviklingen av antallet fast ansatte og engasjerte har utviklet seg over år. Den viser også sum ansatte for hvert år.

Tilbakeførte tilskudd

Personalressurser over år

Regnskap

Driftsinntekter	Note	2013	2012
Salgsinntekt		34 398	197 457
Andre offentlige tilskudd og overføringer		365 000	200 000
Bevilgning fra Klima- og miljødepartementet		61 440 000	59 480 000
Overføringer fra forrige år		12 217 250	-5 013 580
Sum driftsinntekter	1	74 056 648	54 863 877

Driftskostnader			
Lønn, godtgjørelser og sosiale kostnader	2	9 810 703	8 660 964
Kostnad lokaler, inventar og driftsmateriale		1 245 383	1 817 695
Kjøp av fremmede tjenester		515 614	549 366
Kontorkostnader		1 359 783	248 495
Kostnad og godtgjørelser for reiser, diett, bil mv		1 433 118	1 892 254
Kommunikasjon, informasjon, representasjon		413 857	807 673
Annen kostnad		246 432	40 000
Sum driftskostnader	3	15 024 890	14 016 447

Driftsresultat		59 031 759	40 847 430
-----------------------	--	-------------------	-------------------

Finansposter			
Finansinntekt		0	0
Finanskostnad		0	2 674
Sum finansposter		0	2 674

Tilskuddsforvaltning			
Tilsagn om tilskudd		62 160 000	39 171 000
Tilbakekalte tilskudd		-11 208 136	-10 543 494
Tilskudd og andre overføringer	4	50 951 864	28 627 506
Årsresultat		8 079 895	12 217 250

Disponering årsresultat			
Resultat mot virksomhetskaptal		-8 079 895	-12 217 250
Sum disponert		-8 079 895	-12 217 250

Balanse

Eiendeler	Note	2 013	2 012
Kortsiktige fordringer	5	61 440 000	0
Bankinnskudd, kontanter og lignende	6	57 493 759	110 025 642
Eiendeler		118 933 759	110 025 642

Virksomhetskaptal og gjeld			
Avsetning og egenkapital	7	-116 854 936	-105 821 366
Leverandørgjeld		-246 237	-2 608 662
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning		0	0
Skattetrekk og andre trekk		-516 954	-454 074
Skyldige offentlige avgifter		-180 553	-155 476
Annen kortsiktig gjeld	8	-1 135 079	-986 064
Virksomhetskaptal og gjeld		-118 933 758	-110 025 642

Kommentarer til notene

Note 2

Kulturminnefondet har ved utgangen av 2013 15 fast ansatte og 2 midlertidig engasjerte, mot 10 faste og 5 engasjerte i 2012. Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på faktisk påløpt premie for regnskapsåret. Premiesats for 2013 er 13,41 prosent inkludert 2 prosent arbeidstakerandel. Premiesatsen for 2012 var 13,41

Note 4

Tilskudd som ble gitt i 2012 er ikke utgiftsført i resultatregnskapet, men er her satt opp for å kunne sammenligne med 2013.

Note 5

Årets bevilgning fra Klima- og miljødepartementet er ført som fordring fordi midlene ikke er utbetalt til Kulturminnefondets konto i Norges Bank.

Note 6

Kulturminnefondet er nå med i konsernkontoordningen i staten, og fondskapitalen ble trukket tilbake i 2013.

Note 7

Ved årsskiftet har 691 prosjekter restbeløp av tildelte midler. Dette er avsatt som fordring i balansen og utgjør til sammen kr 109 560 440.

Noter til virksomhets-regnskapet

Note 1			
Spesifikasjon av driftsinntekter	31.12.2013	31.12.2012	
Bevilgning fra Klima- og miljødepartementet	61 440 000	59 480 000	
Overført fra forrige år	12 217 250	-5 013 580	
Sum inntekt fra bevilgninger	73 657 250	54 466 420	
Statens Landbruksforvaltning - utarbeidelse av veiledningsmateriale	125 000	200 000	
Hedmark fylkeskommune - utarbeidelse av skogfinsk rapport	50 000	0	
Hedmark fylkeskommune – kulturminneregistrering av Østerdalsstuer	190 000	0	
Sum tilskudd og overføringer	365 000	200 000	
Salg av egne publikasjoner	34 276	30 000	
Tilfeldige inntekter	122	0	
Refusjon pensjonskostnader	0	167 457	
Sum andre driftsinntekter	34 398	197 457	
Sum driftsinntekter	74 056 648	54 863 877	

Note 2 Lønn og sosiale kostnader	31.12.2013	31.12.2012
Lønninger	7 406 185	6 723 834
Feriepenger	924 506	878 539
Honorar	196 434	202 000
Arbeidsgiveravgift	590 504	526 946
Pensjonskostnader	914 701	381 885
Sykepenger og andre refusjoner	-301 403	-52 239
Andre ytelser	79 776	
Sum lønn og sosiale kostnader	9 810 703	8 660 964
Årsverk	15,14	13,17

Note 3 Andre driftskostnader	31.12.2013	31.12.2012
Husleie	421 169	411 085
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	332 106	286 244
Leie maskiner, inventar og lignende	102 490	353 920
Verktøy, inventar og driftsmateriale	375 351	574 475
Reparasjon og vedlikehold	14 268	191 970
Kjøp av fremmede tjenester	515 614	549 366
Kontorkostnad, trykksak og lignende	860 811	113 488
Telefon, porto og lignende	498 971	135 007
Kostnad og godtgjørelser for reiser, diett mv	1 433 118	1 892 254
Salg, reklame og representasjon	378 376	728 320
Kontingent og gave	35 481	79 353
Annen kostnad	246 433	40 000
Sum andre driftskostnader	5 214 187	5 355 483

Note 4 Tilskuddsforvaltning	31.12.2013	31.12.2012
Tilskudd til kommuner	4 335 000	3 890 000
Tilskudd til ikke-finansielle foretak	3 386 500	807 500
Tilskudd til finansielle foretak	6 550 500	6 320 000
Tilskudd til husholdninger	43 710 500	25 507 500
Tilskudd til ideelle organisasjoner	4 177 500	2 646 000
Sum tilskudd	62 160 000	39 171 000
Tilbakekalte tilskudd til kommuner	502 095	1 828 400
Tilbakekalte tilskudd til ikke-finansielle foretak	1 479 450	1 285 150
Tilbakekalte tilskudd til finansielle foretak	2 338 995	1 445 400
Tilbakekalte tilskudd til husholdninger	6 786 096	5 325 594
Tilbakekalte tilskudd til ideelle organisasjoner	101 500	628 950
Sum tilbakekalte tilskudd	11 208 136	10 543 494
Sum Tilskuddsforvaltning	50 951 864	28 627 506

Note 5 Fordringer	31.12.2013	31.12.2012
Årets bevilgning fra fagdepartementet 1432 post 50	61 440 000	0
Sum fordringer	61 440 000	0

Note 6 Statsregnskapsrapportering	31.12.2013	31.12.2012
Inngående beholdning	1 510 025 642	1 567 727 625
Endring i perioden - tilbakeføring fondskapital	-1 400 000 000	
Endring i perioden - forbruk	-52 532 977	-57 701 983
Utgående beholdning	57 493 759	1 510 025 642

Note 7 Avsetning for forpliktelser og egenkapital	31.12.2013	31.12.2012
Avsetninger tildelte - ikke utbetalte tilskudd	-109 560 440	-93 604 116
Virksomhetskapital	-7 294 496	-12 217 250
Sum Avsetning for forpliktelser og egenkapital	-116 854 936	-105 821 366

Note 8 Annen kortsiktig gjeld	31.12.2013	31.12.2012
Skyldige feriepenger	-914 085	-757 179
Avsetning arbeidsgivers andel til SPK	-199 472	-229 351
Avsetning gruppelevsforring	-21 522	
Påløpte kostnader	0	0
Annen kortsiktig gjeld	0	466
Sum Annen kortsiktig gjeld	-1 135 079	-986 064

Driftsåret 2013

Kulturminnefondets administrative oppgaver og ansvar er, som tidligere nevnt, knyttet til tilskuddsforvaltningen. Kontakt med søkere og tilskuddsmottakere står sentralt gjennom hele året. Kontakt skjer pr. telefon, brev eller e-post. Søknader om tilskudd til prosjektstøtte skjer pr. brev.

Etter fristen 1. november har administrasjonen hatt kontakt med søkere, slik at søkere kan gi mer informasjon om sine prosjektsøknader. Totalt i 2013 ble det sendt 7 310 brev. Dette er en økning på 1 424 brev i forhold til 2012. Økningen skyldes behovet for å få nok og tilfredsstillende informasjon om de tiltakene som det søkes støtte til.

Kulturminnefondets boksamling har hatt god økning og per 31.12.2013 var cirka 2600 titler registret. Bøkene er oppført i databasen Micromarc, som er tilgjengelig for allmennheten på Kulturminnefondets hjemmesider.

Som statlig virksomhet med krav til bedret datasikkerhet og med stadig økende korrespondanse, har Kulturminnefondet de siste åra arbeidet for å etablere et elektronisk sak/arkivsystem. I 2013 ble dette videreført.

Tabellen viser antall brev og e-poster for 2013 og 2012

Postbehandling	2013	2012
Regnskapsbilag	1 724	1 339
Økning fra forrige år	29 %	12 %
Inngående post	4 349	4 024
Utgående post	7 310	6 211
Til sammen	11 659	10 235
Økning	1 424	216
Økning i % fra forrige år	14 %	2 %

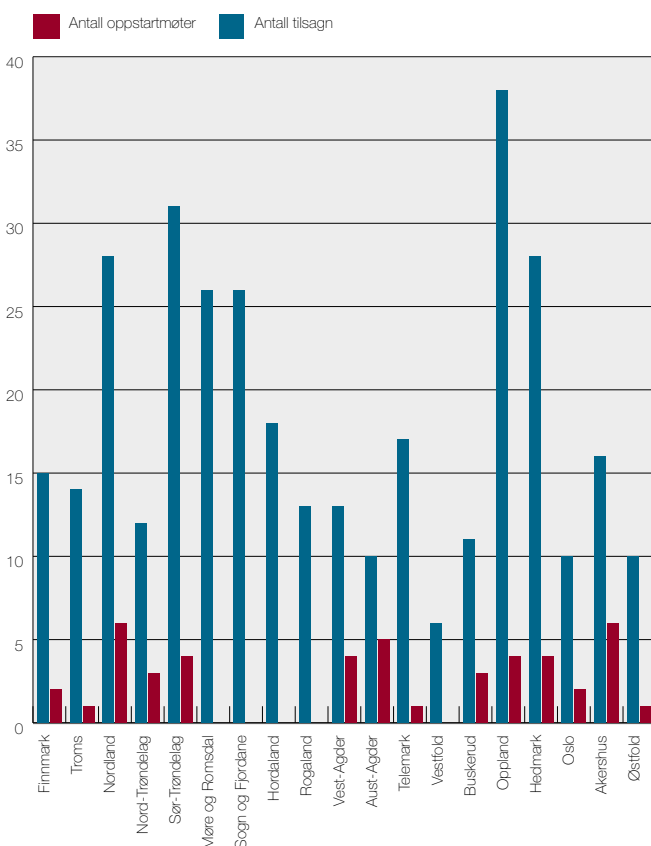
Ifølge regelverket skal administrasjonen kontrollere at tilskudd er brukt etter forutsetninger i tilsagnsbrev og generelle vilkår. Rapporter fra tilskuddsmottakere blir behandlet fortløpende etter hvert som de kommer inn. Noen tiltak blir ikke gjennomført innen gitte frister, og i løpet av 2013 ble det gjort en gjennomgang av alle gamle tilsagn for å avslutte disse eller fatte nye vedtak for eventuell videreføring.

I 2013 ble rutinene for tilskuddsforvaltningen skjerpet. Tiltak som har fått støtte kan ikke påbegynnes før tilskuddsmottaker har mottatt tilsagnsbrev og at dette er skriftlig akseptert. I de tilfeller hvor det er satt krav om at oppstartmøte skal gjennomføres, kan ikke arbeidet påbegynnes før befaring og møte er avviklet.

Tabellen viser status og endringer i totale prosjekttilskudd

	2013		2012	
	antall	kroner	antall	kroner
Utestående tilsagn pr.01.01	689	93 604 116	797	113 270 416
Ordinære tilsagn 2013	342	62 095 000	217	39 171 000
Tilsagn utbetalt - ikke avsluttet		11 611 221		16 450 300
Tilsagn utbetalt - avsluttet	309	23 384 319	271	30 634 331
Administrative tilsagn 2013	7	167 000		
Administrative tilsagn utbetalt	4	102 000		
Avkortet/reduisert tilsagnsbeløp		6 116 136		4 727 669
Tilbakekalte/annulerte tilsagn	38	5 092 000	54	7025000
Sum utestående tilsagn	691	109 560 440	689	93 604 116

Ved behandling av søknadene innstilte administrasjonen 47 oppstartsmøter. Alle disse ble vedtatt, og i løpet av sommeren og høsten ble ca. 30 møter gjennomført. Slike befaringer og møter er viktige i de saker hvor det er behov å hjelpe tilskuddsmottakere, og for å presisere tiltak og vilkår vedtatt av styret. I tillegg ble det gjennomført befaringer og kontroller av løpende restaureringsprosjekter.

Tabellen viser fylkesvis fordeling av antall innvilgede prosjekter og antall oppstartsmøter.

I Sogn- og Fjordane ble det gjennomført flere befaringer og kurs før søknadsfrist. Rådgivning ble gitt for å hjelpe eiere med å utarbeide gode søknader om støtte.

Tilskudd 2013

Behandling av søknader om støtte til kulturminnetiltak og oppfølging av tilsagn som er gitt, er kjerneoppgaver for Kulturminnefondets administrasjon. Med søknadsfrist 1. november og styrebehandling i april påfølgende år er det naturlig at en stor del av arbeidet går med til dette. Både forskriften for Kulturminnefondet og tildelingsbrevet fra departementet gir føringer for innstilling til støtte og til oppfølgingsarbeidet. Dette er sentralt når administrasjonen og styret behandler søknader om prosjektstøtte.

I 2013 inkom 630 søknader fra personer og institusjoner fra i alt 254 kommuner.

620 søknader ble styrebehandlet, og det ble gitt 336 tilsagn. Cirka halvparten av dem som søkte fikk tilsagn, og disse fordelte seg på 178 kommuner. Når det gjelder geografisk fordeling, ble det gitt tilsagn til prosjekter i alle fylker. Som tidligere år, ble det gitt støtte til prosjekter i kommuner, som tidligere ikke har mottatt støtte. I 2013 ble det gitt tilskudd til prosjekter i 16 kommuner hvor det tidligere ikke var gitt tilskudd. Totalt, fra 2003-2013, har Kulturminnefondet

Singerheimen i Stryn kommune, Sogn og Fjordane fikk tilskudd i 2013.

støttet tiltak i 340 av landets 428 kommuner.

Med utgangspunkt i databasen Lykillin utarbeides det oversikter som bl.a. viser forskjellige typer kulturminner og status for disse, kulturmiljøer og satsingsområder. Gjennomsnittlig tilsagnsbeløp var kroner 181 564 i 2013.

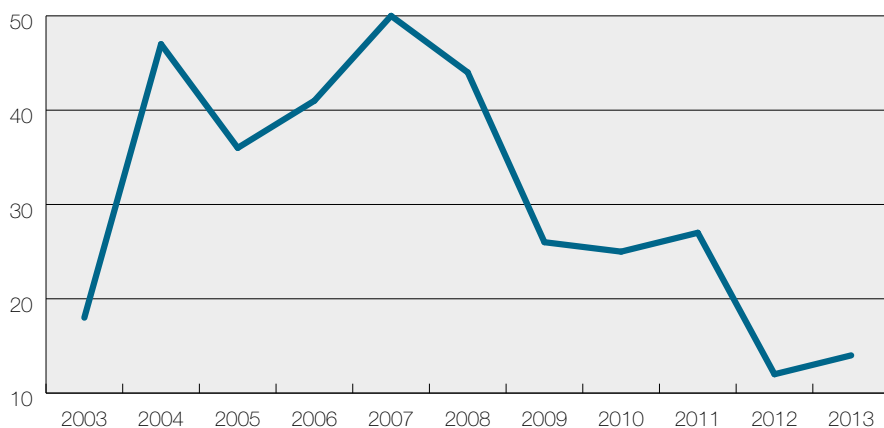
Direktørens portefølje

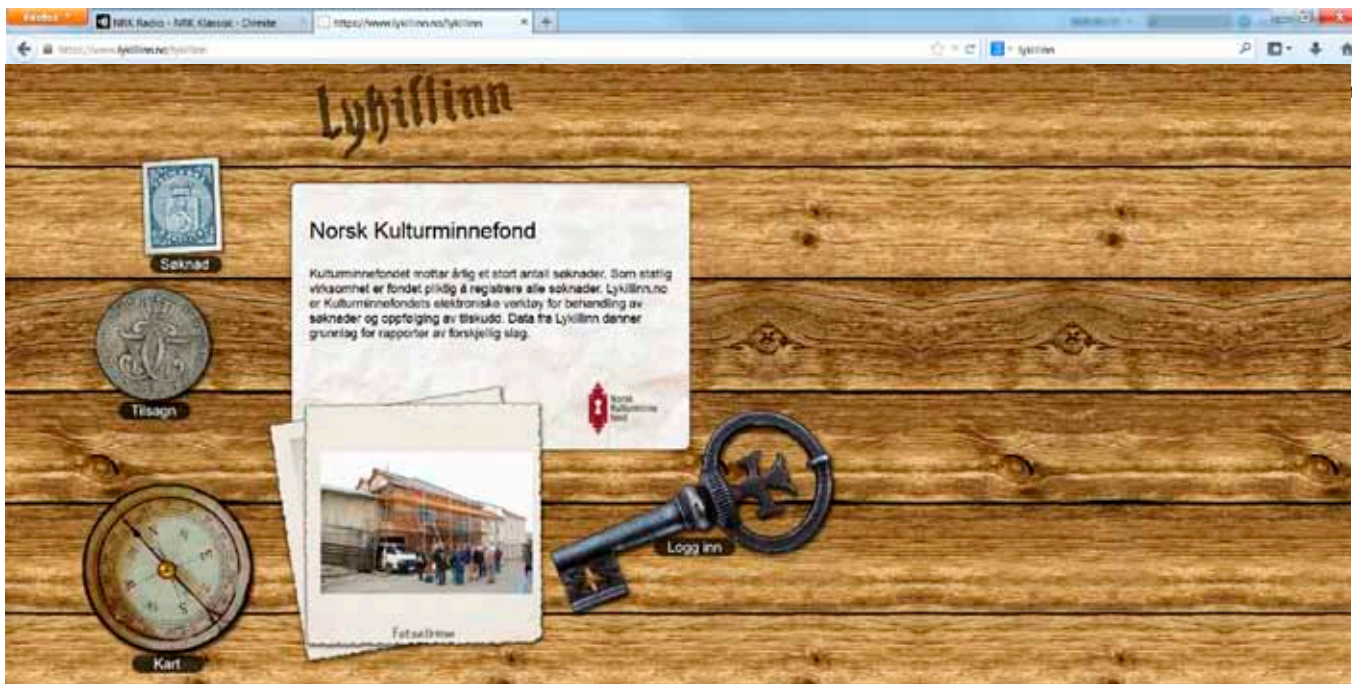
I forbindelse med budsjettarbeidet for 2013 vedtok styret å delegere kr 250 000 til direktøren. Denne potten var øremerket andre typer tiltak enn tilskudd til istandsetting av faste kulturminner. I 2013 ble det gitt 7 tilsagn på totalt kr 167 000. Noe av dette ble utbetalt i 2013 – øvrige tilskudd er avsatt til utbetaling senere år.

Prosjektnavn	Vedtak
Kunst i Bergstaden, Røros	12 000
Hiort-kapellet, Røros	30 000
Rørosseminaret	30 000
Jubileumbok, Storfjordens Venner	5 000
Bok om laft, Jon Bojer Godal	30 000
Kulturminneregistrering, Givvær	30 000
Kvinneseminaret 2013, Røros	30 000
	167 000

Tabellen gir oversikt over prosjekter med tilsagnsbeløp

Grafen viser kommunetilvekst per år. Denne oversikten viser at det var en positiv vekst i 2013.

www.lykillinn.no.

Lykillinn

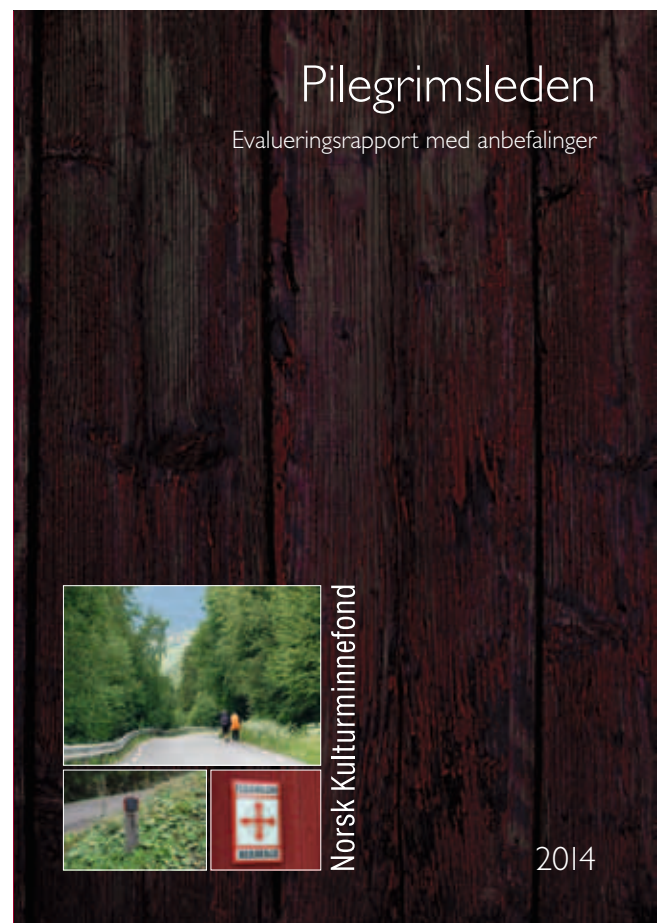
Kulturminnefondet etablerte i 2010 fagapplikasjonen Lykillinn, www.lykillinn.no I 2013 ble innlasting av data fra arkivene til Lykillinn sluttført når det gjelder de innvilgende prosjektene. Innlasting av data knyttet til søknader som fikk avslag ble også påbegynt. Når informasjon om alle søknader, tilsagn og avslag er lagret i databasen i Lykillinn, er dette et svært viktig verktøy i forbindelse med saksbehandling og tilskuddsforvaltning. Data fra basen brukes også i forbindelse med rapportering til departementet og i forbindelse med kontakt med antikvariske myndigheter. Elektronisk søknad er allerede ferdigstilt i løsningen og kan åpnes for allmennheten i løpet av 2014.

Evalueringer

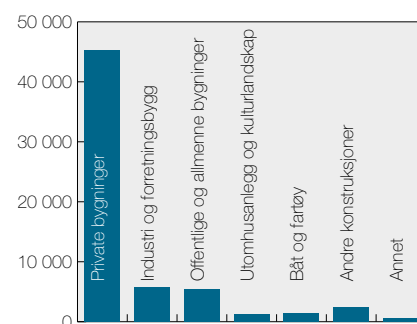
Ifølge forskriften for Kulturminnefondet skal virksomheten bidra til at kulturminner og kulturmiljøer blir ivarettatt for framtidig opplevelse, kunnskap, utvikling og verdiskaping. Evaluering av prosjekter, som er delfinansiert av Kulturminnefondet, gir ny kunnskap som kan brukes i framtidig arbeid.

Verdiskapingsprogrammet, som ble gjennomført i åra 2006-2010, bestod av 13 pilotprosjekter. Et av prosjektene var Pilegrimsleden, og dette var det eneste som ble videreført etter 2010. Kulturminnefondet har sammen med flere aktører støttet flere bevaringstiltak i denne nasjonale satsingen. Fra 2006 har Kulturminnefondet bevilget ca 7 millioner kroner til mange tiltak i fylkene Akershus, Hedmark, Oppland, Sør- og Nord-Trøndelag.

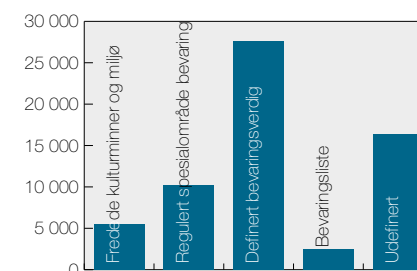
Rapporten ble skrevet i 2013 og trykkes i 2014.

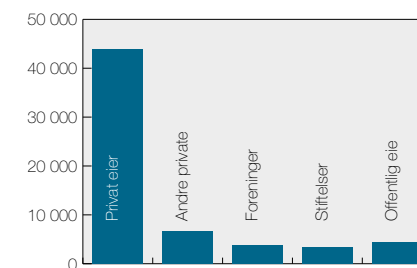
Fordeling type kulturminne	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilsagnsbeløp
Arkeologiske kulturminner	1	1	0	-
Private bygninger	471	131 716 543	267	45 182 500
Industri og forretningsbygg	41	19 527 786	23	5 752 000
Offentlige og allmenne bygninger	40	14 293 500	23	5 477 500
Utomhusanlegg og kulturlandskap	14	4 533 688	6	1 276 000
Båt og fartøy	10	4 070 609	3	1 409 000
Andre konstruksjoner	41	8 541 781	16	2 348 000
Annet	12	4 179 697	4	650 000
Samlet tilsagn	630	186 863 605	342	62 095 000

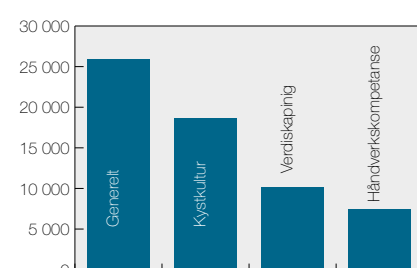
Fordeling formell status	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilsagnsbeløp»
Fredede kulturminner og miljø	60	20 712 585	26	5 531 000
Regulert spesialområde bevaring	105	38 242 777	59	10 188 000
Definert bevaringsverdig	233	67 159 703	143	27 565 000
Bevaringsliste	24	7 003 500	14	2 441 500
Udefinert	208	53 745 040	100	16 369 500
Samlet tilsagn	630	186 863 605	342	62 095 000

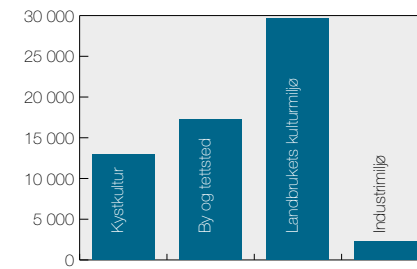
Fordeling på type eierforhold	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilsagnsbeløp»
Privat eier	455	124 457 221	261	43 935 000
Andre private	50	22 719 137	28	6 550 500
Foreninger	48	12 106 852	22	3 880 500
Stiftelser	35	11 389 811	14	3 386 500
Offentlig eie	42	16 190 584	17	4 342 500
Samlet tilsagn	630	186 863 605	342	62 095 000

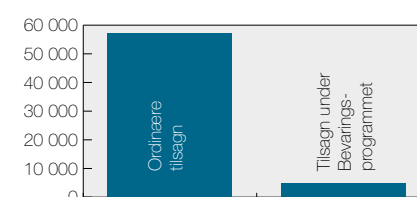
Fordeling satsingsområde	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilsagnsbeløp»
Generelt	330	99 485 927	160	25 897 000
Kystkultur	188	52 383 997	95	18 613 500
Verdiskaping	64	23 704 815	46	10 195 500
Håndverkskompetanse	48	11 288 866	41	7 389 000
Samlet tilsagn	630	186 863 605	342	62 095 000

Fordeling kulturmiljø	Søknader	Søknadsbeløp	Tilsagn	Tilsagnsbeløp»
Ikke opplyst	51	13 050 847		
Kystkultur	115	34 124 292	67	12 880 000
By og tettsted	147	54 440 991	91	17 380 000
Landbrukets kulturmiljø	298	78 187 381	172	29 587 500
Industri miljø	19	7 060 094	12	2 247 500
Samlet tilsagn	630	186 863 605	342	62 095 000

Fordeling program	Søknader	Søknadsbeløp	Antall	Tilsagnsbeløp
Ordinære	578	167 963 087	318	57 279 000
Bevaringsprogrammet fredete hus i privat eie	52	18 900 518	24	4 816 000
Til sammen	630	186 863 605	342	62 095 000

Kjellerbua på Børgen Nordre reddet fra forfall

Jordkjellere var tidligere vanlige lagerhus for poteter og rotvekster rundt om i landet.

Mange jordkjellere forfalt etter at lagringsmetodene endret seg. I dag finner vi dessverre få slike igjen.

Gården Børgen Nordre i Nes på Romerike i Akershus har ei kjellerbu, som for ett år siden var i ferd med å forfalle helt.

Gården eies av Liv Marit Strupstad og Jens Magne Mømb, og gårdsdrifta består av kornproduksjon og skogsdrift. I tillegg til dette er de deleiere i ei bygdesag. Som flere andre gårdsbruk er også eierne avhengig av inntekter fra andre kilder enn gårdsdrifta. Dette er en kjent situasjon for flere bønder i Norge i dag. Drifta kaster lite av seg, bygningsmassen er stor, og mange bygninger er ikke brukbare i dagens driftform.

Kjellerbua på Børgen Nordre er en kombinasjonsbygning med jordkjeller murt i naturstein og med ei laftet bu oppå den. Kjelleren har inngang i gavlveggen. Bygningen står i skrånende terreng med inngang til bua fra den andre gavlveggen. Kjellerbua er altså tilpasset terrenget og de bruksområdene den var bygd for. Bua gikk ut av bruk for flere år siden, og med det forfalt den. Taket ble utett, åsene var i ferd med å knekke, og veggstokkene råtnet. Den nådde det vi kaller for langt framskredet forfall hvor neste fase ville være, som for mange andre hus ute av bruk, en ruin.

«Dette kan umulig være noe å ta vare på. Huset er så skadet at det har ikke verdi. Ikke har jeg bruk for huset, og nå begynner det å bli farlig å gå inn i det» sa eieren Jens Magne Mømb. Svært mange bønder ville vært enig med ham i det.

På Hvam videregående skole med naturbruk har bondelaget i Akershus, sammen med flere aktører, etablert Ressurs-senteret for eldre landbruksbygninger. Her står vernetanken

høyt, og ideer om framtidig bruk drøftes med dem som ønsker hjelp til det. Eierne på Børgen Nordre fikk hjelp av Ressurs-senteret – ikke til å planlegge ny bruk av jordkjelleren, men til å prosjektere og skrive søknader om støtte til istandsetting. «Det handler om å knekke koden når søknader skal skrives,» sier Ole Jakob Holt ved Ressurs-senteret.

Tilskudd ble gitt. Kulturminnefondet ga et tilsagn på kr 150 000. Med støtte fra Akershus fylkeskommune og Stiftelsen UNI, og med et stort dugnadsarbeid, ble kjellerbua reddet fra det som i landbruket har vært lang tradisjon: «Rydd opp og riv det vi ikke har bruk for i drifta».

Skeptikeren i familien på Børgen Nordre, Jens Magne Mømb, var stolt da huset stod ferdig og sa: «Vi tæk en tel.»

Prosjektnr: 130458
Prosjektnavn: Børgen – jordkjeller
Tilskuddsmottaker: Liv Marit Strupstad og
Jens Magne Mømb
Kommune: Nes
Fylke: Akershus
Tilsagn: 150 000

Bildene viser kjellerbua før, under og etter istandsetting.
Foto: Ole Jakob Holt

Husflidslaget Humla reparerer gammelt skolehus

23. november i 1972 mottar Balsfjord skolestyre et brev hvor kommunen innstiller til salg av skolebygningen oppført på begynnelsen av 1900-tallet.

I innstillingen står det: «Fra skoleåret 1972/73 ble barna fra Tomasjord skolekrets overflyttet til Laksvatn skole. Tomasjord skole blir etter denne tid ikke brukt til skoleformål.»

Det var ingen ukjent situasjon at mange eldre skolebygninger kom ut av bruk rundt om i landet. Noen skolestuer ble revet, andre ble ombygd til hytter, og atter andre fikk ny funksjon som forsamlingslokale. Kun én skolebygning er i dag fredet. Dette viser at skolestuer har

lav status i bevaringssammenheng, til tross for den viktige funksjonen de hadde som læringssted og samlingssted.

Tomasjord skole ble bygd 47 år etter fastskolereformen av 1860, og den kan sies å være en god representant for de mindre skolestuene. Skolestua er laftet i én etasje. Den har tradisjonell planløsning med stort klasserom, gang og et værelse som var boplass for læreren. Fra gangen går det ei bratt trapp opp til loftet.

På slutten av 1990-tallet overtok Husflidslaget Humla sammen med grendelaget skolestua fra Troms 4H som hadde brukt den en kortere periode.

Husflidslaget, som teller 15 medlemmer, ønsker å bruke huset som et samlingssted. I forbindelse med sin virksomhet vil de opprettholde den lokale husflidstradisjonen. Troms fylkeskommune sier dette i sin uttalelse om bygningen og den framtidige bruken: «Gamle skolen på Tomasjord er en bevaringsverdig bygning og er et viktig kulturminne med stor kulturhistorisk verdi for bygda Slettmø/Laksvatn.»

Kulturminnefondet ga kr 150 000 til utbedring av skifer-taket – et restaureringsprosjekt med god forankring i lokalbefolkningen og aksept fra fylkeskommunen. Tilskuddet sørger for at Husflidslaget Humla kan ta vare på en liten del av denne regionens skolehistorie.

Husflidslagets tilnærming til framtidig bruk sikrer at skolestua blir brukt på en måte som gjør at mange får glede av huset. Bruken av huset er basert på kunnskapsoverføring av den immaterielle kulturarven. Dette er godt forenlig

med opprinnelig bruk. Et sted å møtes – et sted for læring. Leidulv Mydland, som er forsker hos Norsk institutt for kulturminnevern, har undersøkt skolestuer og sier dette i et intervju med forskning.no: «Kulturminnevern dreier seg ikke bare om objektet, men i stor grad også om selve prosessen om å ta vare på, og menneskene som gjør dette.»

Prosjektnr: 130499
Prosjektnavn: Tomasjord gamle skole
Tilskuddsmottaker: Husflidslaget Humla
Kommune: Balsfjord
Fylke: Troms
Tilsagn: 105 000

Bildene viser skolestua før og under istandsetting. Nederst er husflidslaget samlet foran huset. Bilde øverst: Fra kjøkkenet i skolestua.

Foto øverst og nederst på denne sida er tatt av Marianne With-Dahl

Jensa-naustet – når bølgeblikk er redningen

Dyrdal ligger innenfor verdensarvområdet Vestnorsk fjordlandskap.

Stedsanalysen har følgende

beskrivelse av stedet: «Dyrdal ligg ved Nærøyfjorden i eit område som har store kvalitetar knytt til natur og landskap.» Videre står det: «For at

Dyrdal skal kunne framstå som ei levande bygd, er det viktig at kulturlandskapet blir halde i hevd.»

Naust var en viktig bygningstype da robåten var framkomstmidlet, og fortsatt i dag brukes flere av naustene til det de opprinnelig ble bygd for. Bygningstypen bidrar til å opprettholde kulturmiljøet. Samtidig har bygningene stor bruksverdi. Jensa-naustet er tradisjonelt bygd og ble antagelig oppført omkring 1900. En enkel og velprøvd konstruksjon med liggende kledning og bølgeblikktag. Naustet fylte sin funksjon, var i bruk og ble reparert på enkel og litt

provisorisk måte etter hvert som åra gikk. Jensa-naustet ligger som en del av ei naustrekke mot Nærøyfjorden og var tidligere knyttet til et klyngetun like ved.

Som flere andre bygninger i denne regionen er skadet etter husbukk et stort problem. Dette, sammen med råte, hadde ført til skader på vegger og tak. Eieren, Bjarne Dyrdal, søkte råd hos Sogn og Fjordane fylkeskommune og hos lokal håndverker før søknader om støtte ble sendt. Både Kulturminnefondet, fylkeskommunen og Stiftelsen UNI ga tilskudd til istandsetting.

Ved istandsetting ble det lagt vekt på å gjøre så lite utskifting som mulig og å gjenbruke de beste kledningsbordene. Dyrdal engasjerte en håndverker med erfaring fra lignende tiltak. Han hadde god kjennskap til lokal byggeskikk og utførte et faglig godt arbeid. Etter reparasjon av sviller og stolper, ytterkledning og tak, framstår bygningen nå i god stand. Med rusten bølgeblikk som taktekke.

Jensa-naustet er ikke bare et båthus. Bygningen har to etasjer, og slike naust kalles også høynaust. De fyller altså to funksjoner. Gardbrukere i den vegløse bygda hadde mange små teiger langs fjorden, og bruk av båt var den beste måten for transport av folk og høy. Tørrt høy ble lagret i loftsrommet i høynaustene før det ble transport videre til

Bildene viser naustet før, under og etter istandsetting. De viser også hvordan naustet ligger i forhold til ferjetrafikken.

Foto: Rannveig Dyrdal

gårdene etter behov. Slike kombinasjonsbygninger tilpasset lokale forutsetninger begynner nå å bli sjeldne. Det er derfor svært positivt at de settes i stand. Bjarne Dyrdal skriver i sin søknad: «Det er ikke mange slik naust igjen. Jeg ønsker å sette naustet i stand slik det så ut mens garden var i drift.» Det er åpenbart at bygningsarven sikres best for framtida når eierne har slike gode holdninger.

Prosjektnr: 130081
Prosjektnavn: Jensa-naustet
Tilskuddsmottaker: Bjarne Dyrdal
Kommune: Aurland
Fylke: Sogn og Fjordane
Tilsagn: 119 000

Driftsbygning med 100-årig endringshistorie

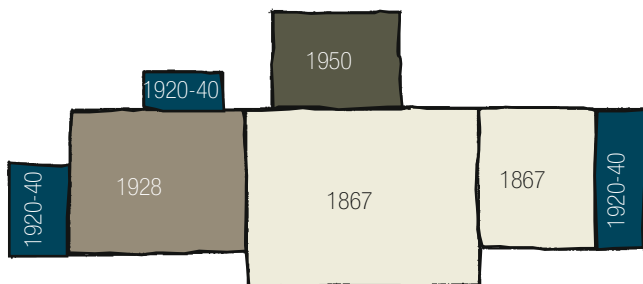
Vestre Sønstebø er et komplett gårdsanlegg med bygninger fra de siste fire århundrene. Det eldste stabburet er datert til å være fra 1627, mens ei gårdssag i utkanten av tunet er oppført på midten av 1900-tallet. Gården, som har åtte bygninger i tillegg til en husmannsplass, ligger omkranset av dyrka mark i et kulturmiljø med betydelige verdier.

Jorun Moen Steinsvåg er framtidig eier av gården, og fra sitt nåværende bosted i Trondheim er avstanden lang ned til Bø i Telemark. Med mange bygninger i svært varierende tilstand var utfordringene store. Hun og hennes familie hadde bestemt seg for å flytte til Vestre Sønstebø, og bolighuset måtte derfor gjøres klart for familien. Men hva skulle de gjøre med de andre syv husa på gården? Flere av disse hadde behov for utbedring, men hvilke reparasjonsteknikker skulle brukes? Og hvilke er viktigst å ta vare på når de ikke inngår i dagens jordbruksdrift?

Hun stod overfor en utfordring flere kjenner seg igjen i: Finnes det tilskuddsmidler til istandsetting, og finnes det håndverkere som kan gjøre arbeidet?

Hun kjente til flere tilskuddsordninger, og viktigst av alt var det at hun fikk kontakt med en lokal tømmer som hadde lang erfaring fra reparasjon av eldre bygninger. Hun tok kontakt med landbrukskontoret i Bø kommune og Kulturminnefondet, og hun inviterte disse på befaring for å drøfte muligheter og begrensninger. Etter å ha vurdert flere løsninger og fått utarbeidet plan for restaurering sendte hun søknad om støtte til istandsetting. Hun fikk tilskudd både fra Kulturminnefondet og fra Bø kommunes SMIL-ordning.

Driftsbygningen ble bygd i 1867 etter en gårdsbrann. Den bestod da av fjøs og en to etasjes høylåve. I 1928 ble det tilbygd et nytt fjøs, og i mellomkrigstida ble det oppført to

mindre tilbygg. På 1950-tallet ble det bygd en garasje inntil høylåven og nok et mindre tilbygg. I denne bygningen finner vi altså 100 år med landbrukshistorie, som viser hvordan nye behov og endrede driftsformer har forandret driftsbygningen fra 1867. Slike kombinasjonsbygninger har nå blitt en sjeldenhet, fordi de ofte blir bygd om eller revet. De har lav bruksverdi, og vurderes ofte å være for nye til å ha bevaringsverdi.

Jorun Moen Steinsvåg vil gjerne ta vare på hele tunet med sin snart 400-årige bygningshistorie. Et tilskudd fra Kulturminnefondet er et lite steg på den veien. Selv sier hun at man må skynde seg langsomt og planlegge arbeidet godt. Håndverkeren Jørn Berget fra Bø har gitt gode råd på veien, og et av de viktigste rådene han ga, var at man bør dele opp istandsettingsarbeidet i flere trinn. Da er det lettere å holde orden på økonomi og framdrift.

Prosjektnr: 130539
Prosjektnavn: Sønstebø - låve
Tilskuddsmottaker: Jorunn Moen Steinsvåg
Kommune: Bø
Fylke: Telemark
Tilsagn: 238 000

Bildene viser driftsbygningen før og under istandsetting.

Foto: Jorun Moen Steinsvåg

Tegningen på motstående side viser bygningens utviklingstrekk når det gjelder tilbygg.

Bolighus av stampet jord

Gustav Eriksen og Trygve Strand skriver i innledningen i sin bok «Den nye byggemetode: Hus av stampet jord» fra 1944: «Vi tenker oss det mulig at en og annen som leser denne boken, kanskje for første gang hører om hus av stampet jord, og derfor kan tro, at det her gjelder den mest primitive byggeform for de fattigste mennesker.»

Hus av stampet jord tilhører en byggetradisjon som i Norge skriver seg fra slutten av 1700-tallet, men det er fra 1930-tallet til utpå 1950-tallet at de fleste jordhusene ble bygd. Metoden ble brukt både ved bygging av bolighus og uthus, og det er særlig i Akershus, Hedmark og Oppland at denne byggeteknikken fikk rotfeste. Det interessante er at flere av disse husa fortsatt er i aktiv bruk.

Også i Sør-Trøndelag ble det bygd hus av jord. Per Foros

bygde et bolighus på 1950-tallet på Liland i Singsås. Foros skriver i sin selvbiografi dette om byggeprosessen: «Billigere materiale har jeg aldri bygd av og heller ikke noe som har vært mer interessant å arbeide med. Og så takknemlig da. Huset ble 100 % vellykket. Huset ble spådd ille av mange. Dette huset kom til å styrte sammen, ble det sagt. Men i dag trur de. Huset står meget godt og blir sterkere etter hvert.»

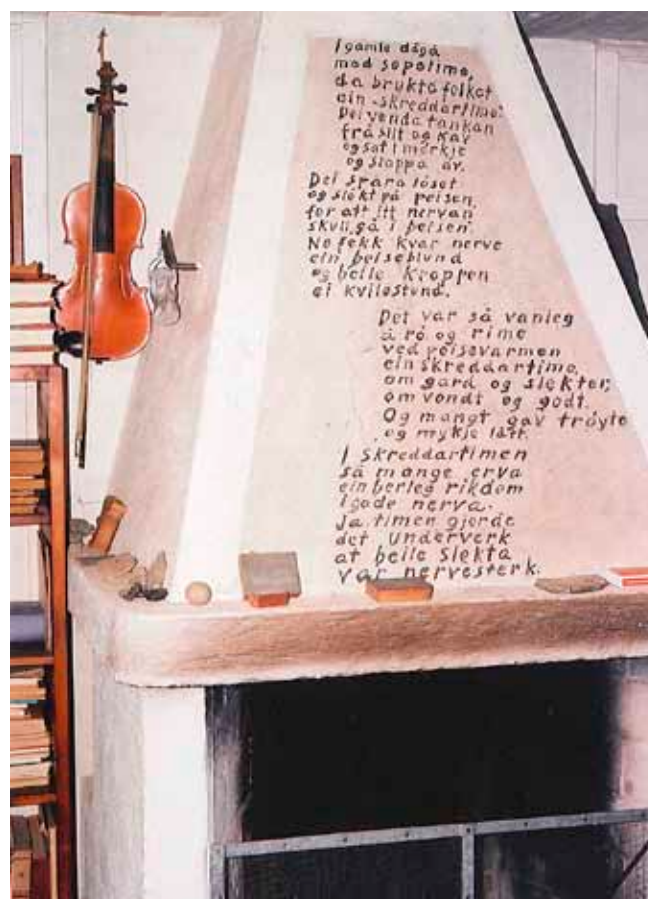
Boligen er i halvannen etasje og er for tiden fritidsbolig. I denne regionen finnes det svært få slike bygninger, og på grunn av at den i liten grad er endret etter at den ble oppført, er dette et svært verdifullt kulturminne fra sin tid. Til bolighuset hører et uthus, noe som bidrar til å forsterke verdien.

Per Foros bygde ikke bare selve huset – han gjorde også alt innvendig selv. Innredninger, møbler og annet innbo er selvlaget, og det mest spesielle er kanskje alle de selvlagde diktene som er skrevet på veggene. Dette gir huset en spesiell karakter, noe som også gir huset en annen og større verdi. Vi kan si at hele huset er et dokument over selvbyggeren og personligheten Per Foros. Over inngangsdøra står følgende sitat som viser hva vi i kulturminnevernet bør være opptatt av: «Lat oss inkje forfederne gløyma.»

Huset hadde flere skader, men eieren valgte å søke om tilskudd til utbedring av taket først. Med tilskudd fra Kulturminnefondet ble dette starten på utbedring av et sjeldent kulturminne. Dagens eier, Per Bjørn Foros, ønsker etter hvert i større grad å åpne huset i forbindelse med kultur- og foreningsaktiviteter – et positivt tiltak særlig for å formidle en byggeteknikk som ikke lenger brukes slik man gjorde på 1950-tallet. Selv kaller han Liland: «Et monument over hardt arbeid og et nøysomt liv».

Prosjektnr: 130418
Prosjektnavn: Liland stampejorhus
Tilskuddsmottaker: Per Bjørn Foros
Kommune: Midtre Gauldal
Fylke: Sør-Trøndelag
Tilsagn: 213 000

Bilder fra interiøret viser hvordan eieren skrev dikt og fyndord på veggene.

Dette har gitt huset særpreg.

Foto: Vegard Røhme

Bilder under viser hovedfasaden.

Foto: Per Bjørn Foros

Jubileum 2013

10-års jubileum 7. – 9. mars 2013

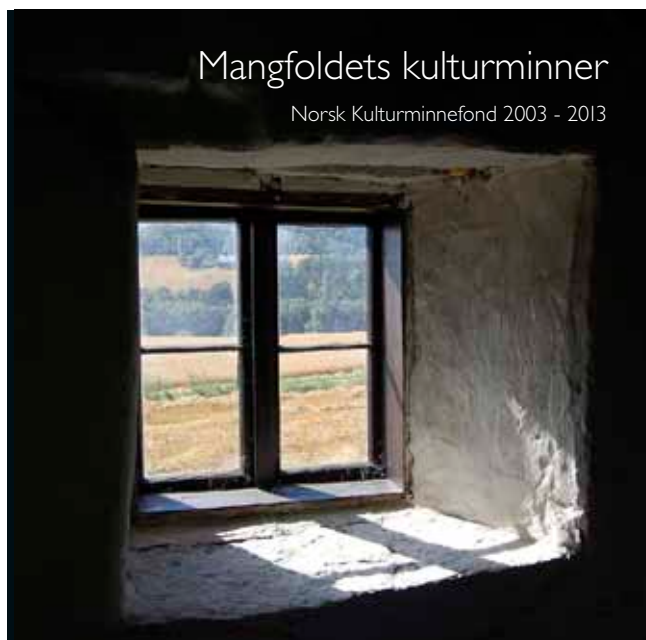
7. mars 2003 ble Kulturminnefondet etablert, og 7. – 9. mars ble det gjennomført et jubileumsarrangement på Røros. Arrangementet var tredelt med konsert og festmiddag første dag. Den 8. mars ble det arrangert et seminar med flere innlegg som belyste kulturminnevernet og Kulturminnefondets ståsted i dette. Jubileumsboka «Mangfoldets kulturminner – Norsk Kulturminnefond 2003 – 2013» ble lansert den 9. mars. Boka er trykket i et opplag på 1000 eksemplarer og er til salgs fra Kulturminnefondets administrasjon.

Det deltok cirka 100 personer på de to første dagene og 50 på det åpne arrangementet den 9. mars. Arrangementene ble møtt med stor interesse fra flere innen kulturminnevernet. Det var deltakere fra departementet, Riksantikvaren, flere fylkeskommuner og de frivillige organisasjonene.

Regnskapet for 10-års jubileet

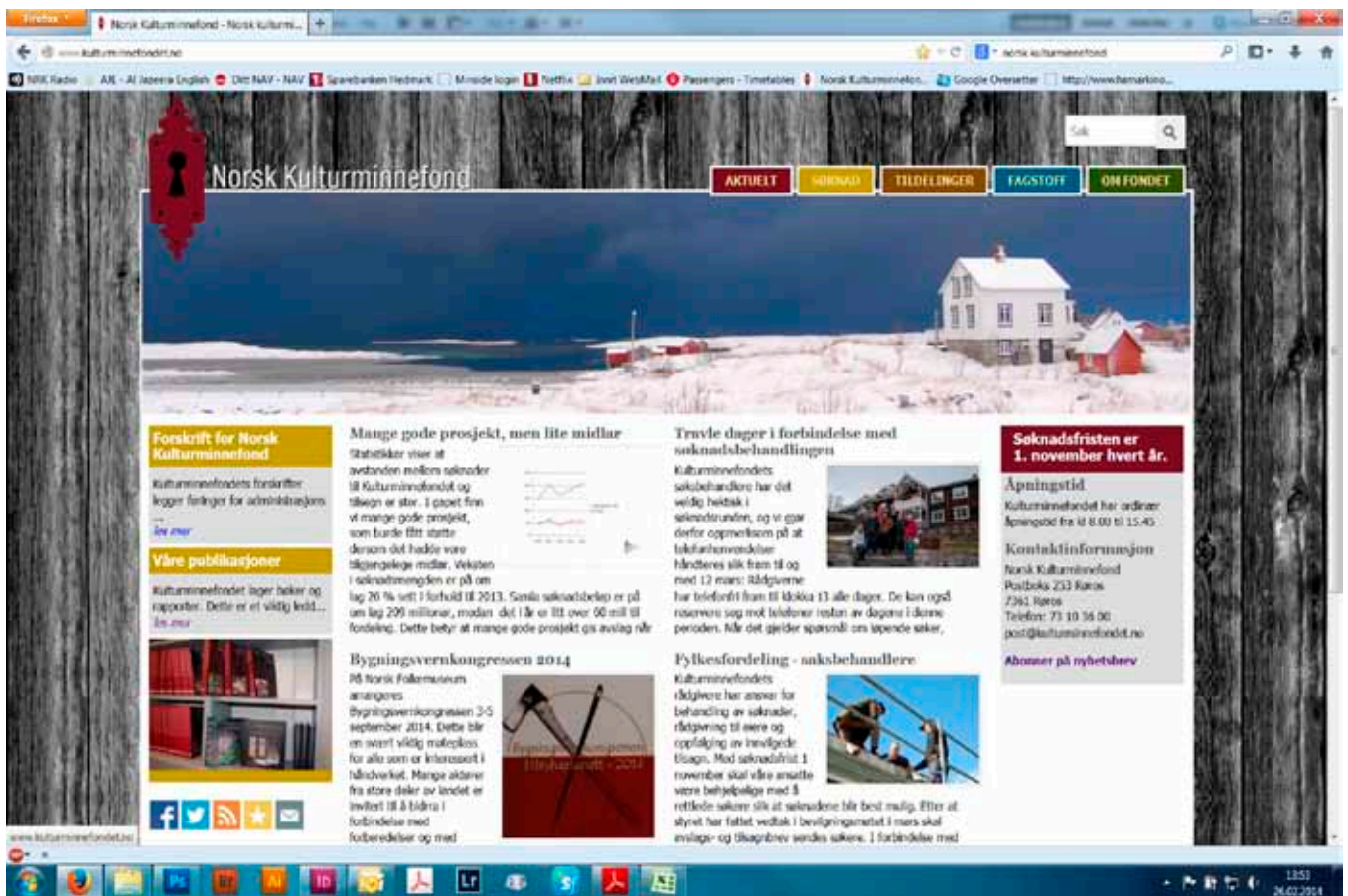
Utgiftspost	Arrangement	Jubileumsbok
Lønn og godtgjørelser	66 271	155 954,50
Leie av tjenester		3 600,00
Annonser	9 772	
Jubileumsfest og åpen dag	129 687	
Rekvisita	365	
Reise og oppholdsutgifter	110 281	
Reklamekostnad	4 875	
Profilering	4 699	
Layout og trykking		244 787,50
Gaver	20 000	
Jubileumskostnader	345 950	404 342

Bildene øverst på denne siden og under viser Jon Suul på talerstolen under jubileumsseminaret den 8. mars. Bildet under viser Kristen Grieg Bjerke, Egil Murud og Jon Suul i hyggelig samtale under jubileet.

Jubileumsbok 2013

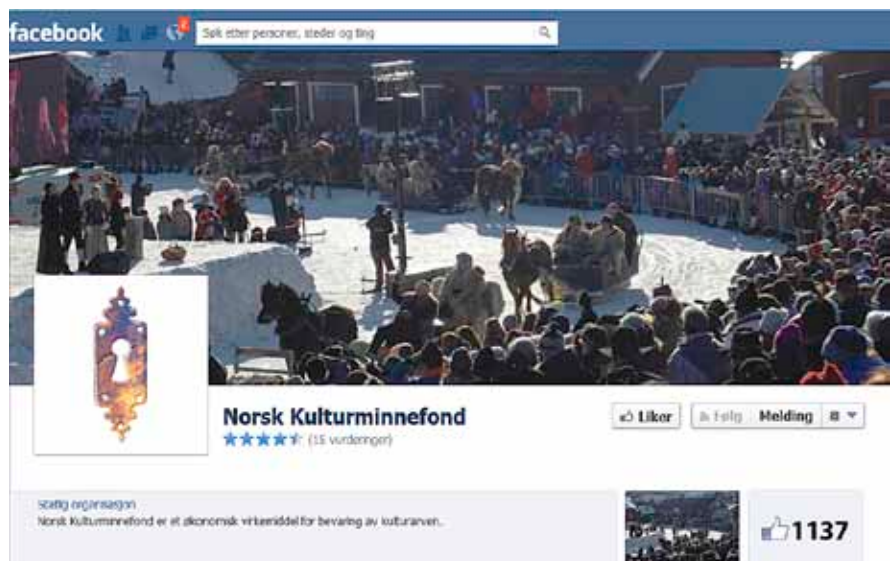
Jubileumsboka «Mangfoldets kulturminner» er ei bok med flere forskjellige artikler med utgangspunkt i kulturarv og kulturhistorie. En del av boka er viet hvilke utfordringer kulturminnevernet står overfor, mens andre tekster omhandler praktisk bevaringsarbeid fra forskjellige regioner i landet. En annen del av boka gir eksempler på hvor mangfoldig kulturarven er.

Utadrettet virksomhet

Hjemmeside og sosiale medier

I forbindelse med Kulturminnefondets 10-årsjubileum ble hjemmesida www.kulturminnefondet.no revidert. De største besøkstallene på hjemmesida er i forbindelse med søknadsfristen og når tildelinger av støtte offentliggjøres. Nå er det mulig å abonnere på nyhetsbrev, og nyheter fra hjemmesida kobles til fondets Facebook- og Twitterprofil. Med dette har Kulturminnefondet blitt enda mer synlig. 1137 følgere i løpet av det første året viser at denne informasjonskanalen er viktig.

Bildene på denne side viser hjemmesida og Facebook-profilen. Alt klargjort til jubileet i mars 2013.

KULTURBLIKK

Mest vern av kulturminner i Oppland

Samvitt og nytt. Blått Fjell har 150 000 kroner fra Kulturminnefondet for å restaurere Blått Fjell i tillegg til å ha og ha restaurert 12 andre steder. Her følger et bilde av det nye stedet. Bildet er av Arne Sævi og er fra 2008. Her står det med det nye stedet og det nye stedet.

Når Kulturminnefondets styre behandler årets søknader til utløp, er sannsynligheten stor for at ekstra mange penger går til Oppland.

Blått Fjell og andre steder har fått penger fra Kulturminnefondet for å restaurere og vedlikeholde dem. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Bildegalleri: Blått Fjell. Bildet er av Arne Sævi og er fra 2008. Her står det med det nye stedet og det nye stedet.

Bildegalleri: Blått Fjell. Bildet er av Arne Sævi og er fra 2008. Her står det med det nye stedet og det nye stedet.

Publikum
Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden. Dette er en del av arbeidet som er gjort for å sikre disse stedene for ettertiden. Blått Fjell er et av de mange stedene som har fått penger fra fonden.

Bildet øverst forrige side:
Erik Solheim forteller om arbeidet på Flugedalen under et kurs i regi av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane.

Foredrags- og kursvirksomhet

I 2013 ble det holdt flere foredrag på seminarer og kurs i regi av eksterne aktører. Arrangører av seminarene var både lokale, regionale og statlige virksomheter. Et svært viktig tiltak var kurs i søknadsskriving for eiere og kommunale saksbehandlere. Et eksempel på dette var et kurs i regi av Fylkesmannen i Sogn og Fjordane hvor en saksbehandler fra Kulturminnefondet ga gode råd om tilskuddsordningen og hvordan søknader bør utformes.

Nederst på forrige side vises en faksimile fra *Nationen*. Kalven seter i Vågå fikk stor oppmerksomhet i denne artikkelen.

Presseklipp og presseomtale

I løpet av 2013 ble prosjekter som er støttet av Kulturminnefondet, nevnt i mange av landets aviser og tidsskrifter, i tillegg til forskjellige hjemmesider. Seteranlegget Kalven seter, hvor eieren fikk tilskudd i 2006, fikk stor oppmerksomhet i forbindelse med Kulturminnefondets tildelingspolitikk. Istandsetting av seteranlegget og ny bruk ble godt presentert i dagsavisa *Nationen*. Andre lokale og regionale aviser har i 2013 viet Kulturminnefondet og bevaringsarbeidet stor oppmerksomhet. Slike presseoppslag er både opplysende og bidrar til bedre holdninger for bevaring av kulturarven.

Tekstbidrag til eksterne aktører

Avtale med Fortidsminneforeningen ble inngått i 2013 om at Kulturminnefondet bidrar med artikler til hver utgave av medlemsbladet *Fortidsvern*. I 2013 ble Tallholen skole i Stange i Hedmark og Jonasløa i Brekken i Sør-Trøndelag omtalt. Begge disse har

fått tilskudd fra Kulturminnefondet. Omtaler av objekter som er støttet av Kulturminnefondet i fagblad, bøker og medlemsblader er viktige – både for å synliggjøre virksomhetens aktiviteter og for å vise gode eksempler på godt bevaringsarbeid.

Jon Bojer Godals nye bok med bidrag fra Kulturminnefondet.

Under: Faksimile fra *Fortidsvern*.

The image is a large faksimile of a newspaper article. The main headline reads "Løpa på Jonasvollen". Below it, a sub-headline states: "Siden løa på Jonasvollen er automatisk fredet, satte Sametinget strenge krav da den skulle settes i stand. Blant annet skulle taket tegkes med never og jord, slik det opprinnelig var. Arbeidet måtte utføres vinterstid, for boplassen var vegløs." The article text is in two columns, with a photo of a wooden building under construction in the middle. The photo shows the wooden frame and roof structure of a building in a wooded area. The article is dated "Fortsatt 4/2013" and "Fortsatt 4/2013".

Samarbeidsprosjekter

Veiledningsprosjektet

Et stort og viktig samarbeidsprosjekt ble igangsatt 2011 og slutført i 2013. Sammen med Statens Landbruksforvaltning ble det utarbeidet veiledningsmateriale for eiere av kulturminner og for ansatte ved kommuner som har ansvar for landbrukets tilskuddsordning, SMIL. Veiledningsmaterialet ble laget i trykt form og for hjemmesider.

Under et eksempel på et av veiledningsbladene.

Tradisjonsmurer Viggo Ballo fra Levanger lesker kalk i forbindelse med en åpen visning av et istandsettingsprosjekt.

Initieringsprosjektet

I 2011 ble «Initieringsprosjektet» vedtatt av styret. Dette er et formidlingstiltak i samarbeid med utvalgte kommuner. I 2012 var aktiviteten knyttet til 3 kommuner i Midt-Norge. I 2013 ble prosjektet videreført ved møter med Sunndal kommune og Levanger kommune. Levanger

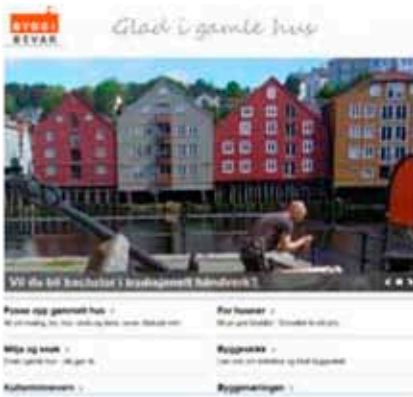
kommune etablerte i 2013 et bygningsvernssenter med utgangspunkt i trebyen Levanger med tilskudd fra Riksantikvaren, Nord-Trøndelag fylkeskommune og Levanger kommune. Det har vist seg at slike samarbeidsrelasjoner over flere år gir stor nytteverdi for flere parter.

Østerdalsstue.

Kulturminneregistrering

I samarbeid med Hedmark fylkeskommune ble det utført registreringer av bygningstypen østerdalsstuer. Dette er en bygningstype med utberedelse fra Sør-Østerdal til Trøndelag langs de østre dalførene. Dette er den første bestandsregistreringen i regi av Kulturminnefondet, og den representerer både en ny samarbeidsform og et svar på behovet for å skaffe oversikt over forskjellige typer kulturminner i Norge. En publikumsvennlig rapport med utgangspunkt i registreringene trykkes i 2014.

Bildet over viser hjemmesidene til Bygg og Bevar, og bildet til venstre er fra seminar høsten 2013

Bygg og Bevar

I tildelingsbrevet fra departementet er en av føringene at Kulturminnefondet skal bidra til å videreutvikle Bygg og Bevar. Nettportal til Bygg og Bevar gir informasjon om godt vernearbeid samtidig som den har oversikter over håndverkere. I et fellesprosjekt ble det arbeidet med å legge fram en strategi for at data fra Lykillinn kan kobles sammen med Bygg og Bevars hjemmeside – noe som vil gi en stor samfunnsgevinst. Arbeidet skal sluttføres våren 2014.

Vardø er et av satsingsområdene i verdiskapingsarbeidet hos Riksantikvaren

Faksimile fra Finnmarken

Samarbeid med Riksantikvaren og Sametinget

Samarbeid med Riksantikvaren skjer på flere områder og nivåer. Kontaktmøter hvor ledergruppene for Riksantikvaren og Kulturminnefondet deltar, gir god samhandling. Andre møter og befaringer hvor ansatte fra virksomhetene deltar, har samme verdi. Dette skjer både i forbindelse med søknader til Kulturminnefondet og til Riksantikvaren. Saker knyttet til Riksantikvarens verdiskapingsstrategi er sammenfallende med Kulturminnefondets ansvar for å vektlegge verdiskapingsmomentene i søknader om

prosjektstøtte. Kontaktmøter med Sametinget ble gjennomført i 2013, slik det har blitt gjort tidligere år.

Samarbeid med frivillige organisasjoner

De frivillige organisasjonene, med Kulturvernforbundet, Fortidsminneforeningen, Norsk Kulturarv, Forbundet Kysten og Norsk forening for fartøyvern har i 2013, som i tidligere år, vært viktige støttespillere. Det har blitt gjennomført jevnlig kontaktmøter med foreningene også dette året.

Fra kontaktmøte med Fortidsminneforeningen. Fra venstre Ola H. Fjeldheim, Arnstein Brekke, Jon Suul, Eli Heirung og Leif Karhs Jæger

Norsk Kulturminnefond

Postboks 253, 7361 Røros post@kulturminnefondet.no

Telefon: +47 73 10 36 00 www.kulturminnefondet.no